

บทที่ 2

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการผลิตสุกรพันธุ์เนื้อ

สุกรเป็นสัตว์เลี้ยงที่ใช้เป็นอาหารสำคัญของคนแทบทั้งโลก โดยเฉพาะในประเทศไทยแล้วมีการบริโภคสุกรเป็นอาหารมากกว่าเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ นอกจากนั้นการเลี้ยงสุกรยังสามารถทำได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงแบบอุตสาหกรรมหรือเป็นการเลี้ยงของเกษตรกรแบบพื้นบ้าน คือเลี้ยงในจำนวนน้อย โดยใช้เศษอาหารภายในบ้านเลี้ยงเป็นต้น และโดยความจริงแล้วสุกรเป็นสัตว์ที่นำเลี้ยงเป็นอันมาก ซึ่งถ้าหากเกษตรกรจะยึดอาชีพการเลี้ยงสุกรเป็นอาชีพหลัก หรือเป็นอุตสาหกรรมแล้วก็น่าจะสามารถทำกำไรได้ไม่น้อยกว่าอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์ชนิดอื่น ๆ โดยเหตุผลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. ความต้องการเนื้อสุกรของตลาดมีมาก และสม่ำเสมอตลอดเวลา เพราะเนื้อสุกรเป็นอาหารโปรตีนที่สำคัญของคนไทย
2. ประเทศไทยมีอาหารสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์อย่างอุดมสมบูรณ์ เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรอยู่แล้ว ดังนั้นผลิตภัณฑ์เกษตรที่เป็นอาหารสัตว์ เช่น รำ ปลายข้าว ข้าวโพด เป็นต้น มีอย่างอุดมสมบูรณ์ และสามารถผลิตเพิ่มขึ้นได้ถ้าได้รับการส่งเสริมที่เพียงพอ
3. ปัญหาเรื่องแรงงานในการใช้เลี้ยงสุกรเป็นปัญหาที่ไม่ยุ่งยากนักในทางปฏิบัติ เพราะประเทศไทยยังมีแรงงานเหลือพอสำหรับอาชีพนี้
4. การเลี้ยงสุกรก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องอย่างมากมาย เช่น โรงงานทำอาหารสัตว์ โรงงานฆ่าสัตว์ โรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูป เป็นต้น
5. คู่ทางสำหรับการขยายตลาดในต่างประเทศ ยังมีอีกมากในอนาคต
6. สุกรมีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะหลายประการที่เหมาะสมแก่การเลี้ยง เช่น

เป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย โตเร็ว ประสิทธิภาพในการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อสูง คือใช้อาหารน้อยกว่าสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ ในการผลิตเนื้อในน้ำหนักเท่ากัน คือในการสร้างเนื้อ 1 ก.ก. สุกรจะใช้อาหารประมาณ 3 ก.ก. นอกจากนี้ยังมีลูกคอก ฆ่าแล้วคุณภาพซากสูงใช้พื้นที่เลี้ยงน้อยกว่าวัว ควาย เป็นต้น

7. ผู้เลี้ยงสามารถตอนท่อนก้นมาได้ในระยะเวลาดอกข้างสั้น เพราะใช้เวลาในการเลี้ยงสุกรน้อยกว่าการเลี้ยงวัว - ควาย

เนื่องจากสุกรเป็นสัตว์ที่นำเลี้ยงคังที่กล่าวมาแล้ว เกษตรกรโดยทั่วไปจึงนิยมเลี้ยงสุกรเป็นการเพิ่มพูนรายได้ของครอบครัวโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งเราสามารถแบ่งประเภทการเลี้ยงสุกรออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การเลี้ยงแบบชาวบ้าน การเลี้ยงสุกรแบบนี้เป็นการเลี้ยงของเกษตรกรซึ่งมีอาชีพหลักอื่น ๆ อยู่แล้ว เช่น การทำไร่ ทำนา ฯลฯ เป็นต้น และมีการเลี้ยงสุกรไว้ในบ้านโดยใช้เศษอาหารภายในบ้านเป็นอาหารเลี้ยง และปริมาณของสุกรที่เลี้ยงไม่มากนัก อาจจะเป็น 2 - 3 ตัวหรือมากกว่านั้น แต่ก็ไม่ใช่เป็นการลงทุนสำหรับการเลี้ยงสุกรเพื่อจำหน่าย

2. การเลี้ยงแบบอุตสาหกรรมหรือการค้า การเลี้ยงแบบนี้จะมีการลงทุนสร้างฟาร์มขึ้นมาสำหรับการเลี้ยงสุกรโดยเฉพาะและเป็นอาชีพหลัก มีการคัดเลือกพันธุ์สุกรที่ดี มีการให้อาหารอย่างถูกหลักวิชา การป้องกันโรคติดต่อ ตลอดจนการจัดการฟาร์มที่ค่อนข้างมีประสิทธิภาพ

ตามที่ได้แบ่งการเลี้ยงสุกรออกเป็น 2 ประเภท ตามที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นว่า การเลี้ยงประเภทที่ 2 นี้เป็นการเลี้ยงที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นการเลี้ยงแบบธุรกิจมีการลงทุนสูง ซึ่งเหมาะแก่การที่จะนำมาพิจารณาว่าในภาวะการค้าสุกรในปัจจุบัน และในอนาคตการเลี้ยงแบบนี้ควรจะได้รับการพัฒนาต่อไปอย่างมาก เนื่องจากการเลี้ยงแบบนี้เป็นการผลิตสุกรมาเป็นอาหารของประชาชนซึ่งได้ทั้งปริมาณและคุณภาพที่ดีและแน่นอนว่าการเลี้ยงแบบแรก แต่อย่างไรก็ตามผู้เลี้ยงสุกรแบบการค้าในประเทศไทยจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผนการเลี้ยง

สุกรในระยะต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นผู้ที่สามารถปรับระบบการเลี้ยง และวิธีการเลี้ยงให้เข้ากับเหตุการณ์ของตลาดอยู่เสมอ

ปัญหาต่าง ๆ ในการผลิตสุกร

เมื่อผู้เลี้ยงตกลงใจที่จะทำการเลี้ยง หรือผลิตสุกรแล้ว ปัญหาต่าง ๆ ในการผลิตที่เกิดขึ้นและจะต้องนำมาพิจารณาคือ

1. การคัดเลือกพันธุ์สุกรที่จะนำมาเลี้ยง
2. อาหารและการให้อาหารแก่สุกร
3. การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
4. การจัดการฟาร์มที่ดี

1. การคัดเลือกพันธุ์ พันธุ์สุกรมีความสำคัญต่อผลิตแบบการค้ามาก เพราะผลิตแบบนี้มีการลงทุนค่อนข้างสูง ปัญหาเรื่องกำไรหรือขาดทุนมีมาก พันธุ์สุกรก็เป็นปัจจัยอันหนึ่งที่จะทำให้ผู้เลี้ยงประสบผลกำไรหรือขาดทุน เพราะสุกรพันธุ์ดีจะช่วยลดต้นทุนในการผลิตให้ต่ำลง เพราะเจริญเติบโตเร็ว กินอาหารน้อย คุณภาพซากสูง เป็นต้น ทำให้มีโอกาสจะทำกำไรได้สูง โดยทั่วไปไปพันธุ์สุกรที่ใช้เลี้ยงในประเทศไทยขณะนี้แบ่งออกเป็นพันธุ์ต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. สุกรพันธุ์พื้นเมือง เป็นสุกรที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิมในประเทศไทย ซึ่งยังไม่ได้ปรับปรุงคัดเลือกพันธุ์แต่อย่างใด ลักษณะและคุณสมบัติเป็นสุกรขนาดเล็ก มีอัตราการเจริญเติบโตช้า ประสิทธิภาพในการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อต่ำมาก มีลูกดก แต่คุณภาพซากค่อนข้างต่ำคือ เนื้อน้อย มีมันมาก ซึ่งสุกรพันธุ์พื้นเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันมีค่อนข้างน้อย นอกจากพื้นที่ที่ห่างไกลจากความเจริญโดยทั่วไป ส่วนถิ่นที่มีการคมนาคมสะดวก ก็มักจะได้รับการผสมพันธุ์กับสุกรพันธุ์ต่างประเทศ สุกรพันธุ์พื้นเมืองพอจะแบ่งได้ดังนี้คือ

1.1 สุกรพันธุ์ใหญ่ดำ เป็นสุกรที่มีถิ่นกำเนิดทางตอนใต้ของประ

เทศจีนถูกนำเข้ามาในเมืองไทยโดยชาวจีนเป็นเวลาช้านานแล้วจนถึงถือว่าเป็นสุกรพันธุ์พื้นเมืองชนิดหนึ่ง สุกรพันธุ์นี้มีอัตราการเจริญเติบโตและประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อรวมทั้งการสืบพันธุ์ดีกว่าพันธุ์พื้นเมืองอื่น ๆ

1.2 สุกรพันธุ์พื้นเมืองอื่น ๆ สุกรพันธุ์พื้นเมืองอื่น ๆ นอกจากพันธุ์ไหหลำแล้วมีน้อยมาก เช่น พันธุ์ควาย พันธุ์พวง พันธุ์กระโคน เป็นต้น

2. สุกรพันธุ์ต่างประเทศ ประเทศไทยมีการนำสุกรพันธุ์ต่างประเทศเข้ามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2461 คือพันธุ์ดาร์จแมลล์และเอสเสลซึ่งนำเข้ามาจากประเทศอังกฤษ และในพ.ศ. 2482 และ พ.ศ. 2492 ได้มีผู้นำสุกรพันธุ์เบอร์กเชียร์มิลเคิลไวท์ ดาร์จไวท์ แคมเววิท คูรอกเจอร์ซี และแฮมเชียร์เข้ามา แต่สุกรเหล่านี้บางพันธุ์ได้สูญพันธุ์ไป จนกระทั่ง พ.ศ. 2500, 2504 และ 2505 สุกรพันธุ์ที่นำเข้ามาใหม่เป็นพันธุ์คูรอก และดาร์จไวท์ ซึ่งในระยะหลังได้รับการปรับปรุงพันธุ์อย่างใกล้ชิดโดยกรมปศุสัตว์ ส่วนพันธุ์แลนด์เรซได้ถูกนำเข้ามาใน พ.ศ. 2506 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้รับความนิยมเช่นเดียวกับสุกร 2 พันธุ์ข้างต้น ดังนั้นในปัจจุบันสุกรพันธุ์ต่างประเทศที่มีอยู่ในประเทศไทยมีเพียง 3 พันธุ์เท่านั้น

คุณสมบัติของสุกรพันธุ์ต่างประเทศ

1. ดาร์จไวท์ (Large white) เป็นสุกรที่มีกำเนิดในประเทศอังกฤษ เป็นสุกรที่ให้เนื้อมาก เติบโตเร็ว ประสิทธิภาพในการเปลี่ยนอาหารสูง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและอากาศในประเทศไทยได้ดี คุณภาพซากสูง มีเนื้อมาก มันน้อย ตัวเมียมีลูกตก เลี้ยงดูเก่ง ตัวผู้หนักเต็มที่ประมาณ 220 - 300 ก.ก. ตัวเมียหนัก 180 - 200 ก.ก. ซึ่งสุกรพันธุ์นี้เป็นที่ต้องการมากในตลาดประเทศไทย เพราะเลี้ยงดูง่ายเหมาะในการผสมพันธุ์

2. แลนด์เรซ (Landrace) เป็นพันธุ์ใหม่ในประเทศเดนมาร์ก โดยใช้ Large white ผสมกับสุกรพันธุ์พื้นเมืองเดนมาร์ก ซึ่งต่อมาเป็นสุกร

พันธุ์ที่มีชื่อเสียงในทางการเจริญเติบโต และคุณภาพซากที่ดี คุณสมบัติโดยทั่วไปดีกว่า Large White จึงมีผู้นิยมใช้พันธุ์นี้เป็นพ่อ หรือแม่ในการสร้างพันธุ์ใหม่

3. ดูรอก (Duroc Jersey) กำเนิดขึ้นในภาคตะวันออกของสหรัฐอเมริกา เป็นสุกรพันธุ์ที่ได้รับความนิยมในสหรัฐอเมริกา เพราะประสิทธิภาพในการเปลี่ยนอาหารสูง เจริญเติบโตดี และเลี้ยงง่าย เติบโตในสหรัฐอเมริกาใช้เลี้ยงควายขาวโพล โดยผสมพันธุ์ของสุกรชนิดนี้ในแถบถิ่นที่ปลูกข้าวโพลเป็นส่วนใหญ่

การผสมพันธุ์สุกร แบ่งออกได้เป็น 2 ระบบใหญ่ ๆ คือ

- 1) การผสมพันธุ์สุกรเพื่อรักษาลักษณะความเป็นพันธุ์แท้
- 2) การผสมพันธุ์ในแง่การค้า

การผสมพันธุ์สุกรเพื่อรักษาลักษณะพันธุ์แท้ เป็นระบบที่มุ่งหมายปรับปรุงสุกรพันธุ์แท้ให้มีคุณภาพของพันธุ์ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยพยายามรักษาลักษณะเดิมของพันธุ์กรรมไว้

การผสมพันธุ์ในแง่การค้า เป็นระบบการผสมพันธุ์ที่มุ่งหมายจะได้ผลทางด้านการค้า โดยใช้วิธีการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดลักษณะที่เป็นผลดีในแง่การค้า กล่าวคือสามารถได้ลูกสุกรที่เจริญเติบโตเร็ว กินอาหารน้อยสามารถเพิ่มน้ำหนักตัวได้มาก คุณภาพซากดี คือมีเนื้อมาก ไขมันน้อย ประสิทธิภาพในการผลิตสูง คือมีลูกดก เพอร์เซ็นต์การตายต่ำ เป็นต้น ซึ่งได้มีการทดลองผสมข้ามพันธุ์ระหว่างพันธุ์ต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบดูว่าพันธุ์ใดควรใช้เป็นพ่อพันธุ์ และพันธุ์ใดควรใช้เป็นแม่พันธุ์ จึงพอสรุปผลการทดลองได้ดังนี้คือ

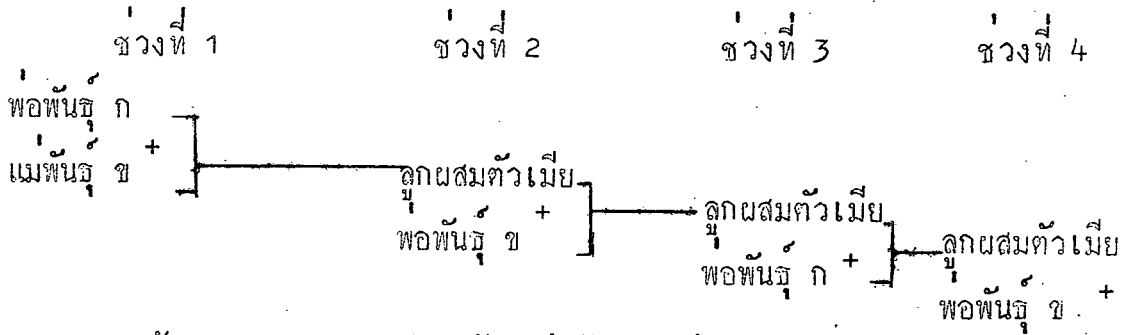
1) การผสมข้ามพันธุ์แบบธรรมดา (Crossing two different breeds)

เป็นการผสมระหว่างพันธุ์หนึ่งกับอีกพันธุ์หนึ่ง เช่น ใช้พ่อพันธุ์แลนคเชอร์ และแม่พันธุ์ดูรอกเป็นต้น ลูกที่เกิดมาก็จะแข็งแรงสมบูรณ์ดีกว่าเดิม อัตราการเจริญเติบโตสูงใช้เวลาเลี้ยงระยะสั้น เพอร์เซ็นต์การตายต่ำกว่าพันธุ์แท้เล็กน้อย ข้อเสียการผสมชนิดนี้ก็คือ ต้องรักษาพ่อพันธุ์ และแม่พันธุ์ไว้นาน ๆ ซึ่ง

ต้องมีความเปลี่ยนแปลงในการท่องเที่ยวพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ที่มีลักษณะดีราคาแพง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง จึงไม่ค่อยมีผู้นิยมมากนัก เพราะการผสมพันธุ์แบบอื่น ๆ สั้นเปลี่ยนแปลงน้อยกว่า

2) การผสมแบบไขว้พันธุ (Criss Crossing)

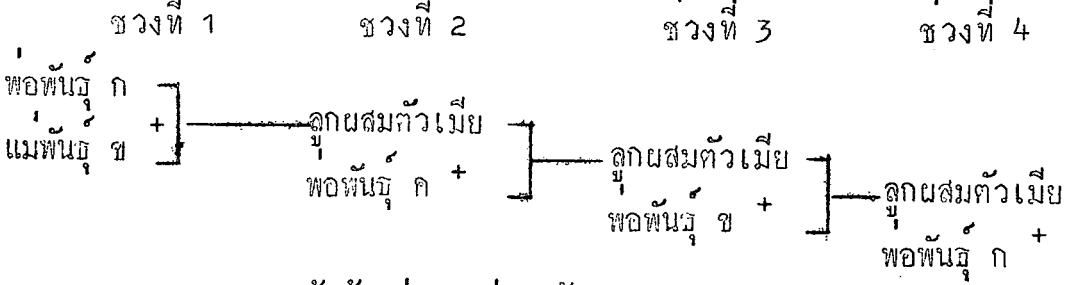
แตกต่างจากวิธีแรกคือ ใช้สุกรตัวผู้ทั้งสองฝ่ายผสมพันธุสลับกัน โดยใช้ลูกผสมตัวเมียที่เกิดจากการผสมครั้งแรกเก็บไว้ผสมกับตัวผู้ของพันธุ์ที่ใช้ตัวเมียผสมครั้งแรก ดังตารางข้างล่างนี้

ข้อดีของการผสมพันธุ์แบบนี้คือไม่ได้เก็บทั้งพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์แต่ และแม่ลูกผสมของแต่ละช่วงไว้เพื่อผสมคราวต่อไป หลังจากคลอดลูกแล้วก็สามารถจำหน่ายทั้งพ่อและแมรวมทั้งลูกผสมตัวผู้ที่ได้ แต่เก็บตัวเมียที่มีลักษณะดีไว้เป็นแม่พันธุ์ และผลที่ได้ออกมาจะได้ลูกสุกรที่มีลักษณะที่ดีถูกหลักเศรษฐกิจที่กล่าวข้างต้น แต่ผลเสียก็คือจะต้องเปลี่ยนพ่อพันธุ์ทุกช่วงอายุการผสมพันธุ์ ซึ่งต้องคัดเลือกพ่อพันธุ์ที่มีลักษณะดีและราคาแพงนำมาใช้ มิฉะนั้นแล้วจะไม่ได้ผลดีแต่อย่างใด

3) การผสมข้ามแบบหมุนเวียน (Rotational Crossing)

เป็นการผสมสุกรที่อาศัยสุกรตั้งแต่สามหรือสี่พันธุ์ขึ้นไป ดังตัวอย่าง

การผสมชนิดนี้ให้ผลที่ดีในแง่การค้า เพราะเป็นการผสมสามสายเลือด

เช่น ผลผลิตที่ได้ในช่วงที่ 2 นั้นจะเห็นว่า แม่พันธุ์ ก ข นำมาผสมกับพ่อพันธุ์ ค ซึ่งยอมไม่มีความสัมพันธ์หรือเป็นเครือญาติกันมาก่อน ดังนั้นผลผลิตที่ได้ในช่วงที่ 3 ย่อมมีคุณสมบัติเด่นของสุกรทั้ง 3 พันธุ์ แต่อย่างไรก็ตาม การคัดเลือกพ่อพันธุ์ต่อไปในช่วงที่ 3 และช่วงที่ 4 จะต้องเป็นพ่อพันธุ์ที่ไม่ได้เป็นเครือญาติกัน มิฉะนั้นแล้วจะไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ใ้มีการสรุปผลการวิจัยการผสมพันธุ์แบบต่าง ๆ ไว้ดังนี้คือ

ตารางที่ 1

เปรียบเทียบผลการผสมพันธุ์ข้ามแบบต่าง ๆ

แบบการผสม	จำนวนครอก	เฉลี่ยจำนวนลูก		รอดตาย	น้ำหนักเมื่อหย่านม	
		เมอคอดค(ตัว)	หย่านม(ตัว)		ต่อตัว (ก.ก.)	ทั้งครอก (ก.ก.)
พันธุ์แท้ ผสมข้าม	76	8.3	5.6	67.42	12.7	72.27
ธรรมชาติ	45	9.2	6.0	65.27	15.0	89.09
ผสมไขว้พันธุ์	16	8.1	6.3	77.77	16.47	102.27
ผสมแบบหมุนเวียน	24	9.9	7.7	77.77	15.07	115.45

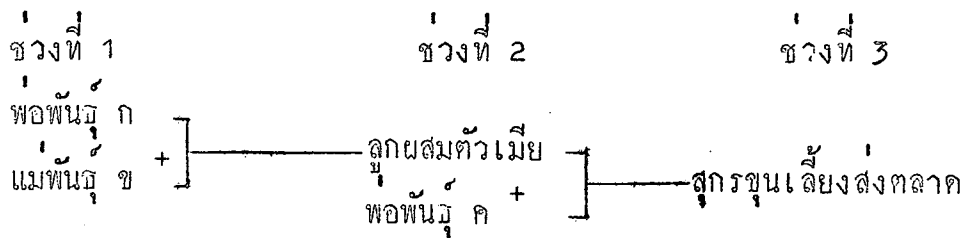
ที่มา :- คู่มือปฏิบัติการเลี้ยงสุกร ศาสตราจารย์ ดร.สุชีพ รัตนสาร

ตารางที่ 2
สรุปผลดีของการผสมข้ามพันธุ์ในแง่การคา

ลักษณะหรือคุณสมบัติ	การผสมข้ามพันธุ์ระหว่างพันธุ์แท้ เมื่อเทียบกับพันธุ์แท้	การผสมมากกว่า 2 พันธุ์ เมื่อเทียบกับพันธุ์แท้
1. ขนาดครอก	ไม่ดีกว่าเพราะแม่เป็นพันธุ์แท้	12 %
2. รอดตาย	7 %	14 %
3. น้ำหนักเมื่อ 154 วัน	14 %	14 %
4. น้ำหนักทั้งครอก เมื่อ 154 วัน	22 %	40 %
5. ประสิทธิภาพการ ใช้อาหาร	ดีกว่าเล็กน้อย	

ที่มา :- คู่มือปฏิบัติการเลี้ยงสุกร ศาสตราจารย์ ดร. สุชีพ รัตนสาร

ดังนั้นในปัจจุบันวิธีการผสมพันธุ์ที่นิยมใช้กันมากที่สุดจึงมักเป็นวิธีการผสม
ข้ามวิธีที่ 3 และเนื่องจากประเทศเรามีสุกรพันธุ์ดีอยู่ 3 พันธุ์ ซึ่งนับว่าเป็นพันธุ์
เลิศและมีชื่อเสียงมากที่สุด จึงเหมาะที่จะทำการผสมพันธุ์แบบนี้ แต่มักจะผสมถึง
ช่วงที่ 3 แล้วที่ส่งสู่ตลาดคังฝั่งข้างล่างนี้

การผสมพันธุ์ลักษณะนี้จะได้อุณหภูมิที่มีลักษณะเลิศหลายลักษณะ ซึ่งรวมลักษณะคือทั้งทางพ่อ - แม่เข้าด้วยกัน ประโยชน์คือได้รับแม่สุกรที่ผลิตสูงมากตัวต่อครอก แม่เลี้ยงลูกเก่ง ลูกมีน้ำหนักมากเมื่อหย่านม และหลังจากหย่านมจะเติบโตเร็ว ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงสั้นก็สามารถทำน้ำหนักได้ถึง 100 กก. ประสิทธิภาพในการเปลี่ยนอาหารสูง คุณภาพซากดี จึงเป็นที่นิยมใช้โดยทั่วไป

2. อาหารและการให้อาหาร

สุกรต้องการอาหารที่เรียกว่า โภชนะ เช่นเดียวกับ คน ไก่ และสัตว์อื่น ๆ ที่มีกะเพาะเคี้ยว โภชนะต่าง ๆ ได้แก่ น้ำ คาร์โบไฮเดรต ไขมัน โปรตีน อาหารเยื่อใย แร่ธาตุและวิตามินเป็นต้น ซึ่งอาหารส่วนใหญ่ที่ใช้เลี้ยงก็มักเป็นพวกคาร์โบไฮเดรต และโปรตีน ซึ่งได้จากพวกรำข้าว ข้าวโพด ปลาป่น เป็นต้น

จำนวนอาหารที่สุกรกินแต่ละวันนับแต่คลอดจนถึงน้ำหนักส่งตลาดมีส่วนสำคัญยิ่งกับความต้องการของร่างกายว่าเพียงพอหรือไม่ ถ้าสุกรได้รับหรือกินอาหารน้อยก็จะทำให้เจริญเติบโตช้า ประสิทธิภาพในการเปลี่ยนอาหารต่ำ หรือมีร่างกายไม่สมบูรณ์เป็นต้น ดังนั้น การให้อาหารสุกรควรจะมีการพิจารณาให้ถี่ถ้วนในหลาย ๆ ปัจจัย การให้อาหารที่ดีจะสามารถช่วยให้สุกรเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และสามารถลดต้นทุนการผลิตต่อตัวให้ต่ำลงได้ด้วย จำนวนอาหารที่บริโภคโดยปกติของสุกร จะมีจำนวนคงต่อไปนี่คือ¹

¹ สุชีพ รัตนสาร คู่มือปฏิบัติการเลี้ยงสุกร พิมพ์ครั้งที่ 4 ; ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ, 2519

น้ำหนักสุกร	จำนวนน้ำหนักอาหารโดยประมาณคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัว
หยานนม(เฉลี่ย 14 ก.ก.)-40กก.	7 %
41 - 80	5 %
81 ขึ้นไป	4 %

แม่สุกรอุมทอง ควรจำกัดอาหารประมาณ 1.8 - 2.2 ก.ก./วัน/ตัว¹
 แม่สุกรเลี้ยงลูก ควรให้อาหารประมาณ 5 ก.ก. หรือมากกว่า/วัน/ตัว
 เหตุผลที่จำกัดอาหารของแม่สุกรที่อุมทองก็เพราะไม่ต้องการให้แม่สุกร
 อ้วนเกินไป ซึ่งมีผลทำให้คลอดลูกยาก และมักจะมีการอักเสบของเต้านม และ
 มดลูกเสมอ ส่วนการให้อาหารแม่สุกรที่เลี้ยงลูกนั้น ควรจะเพิ่มปริมาณมากขึ้น เพื่อ
 ปริมาณและคุณภาพของน้ำนม

ชนิดต่าง ๆ ของอาหารที่ควรให้สุกร

อาหารโปรตีนจากสัตว์ ไคจากปลาป่น เนื้อและกระดูกป่น
 เดือดแห้ง เศษกุ้ง ชนไก่

อาหารโปรตีนจากพืช ไคจากกากถั่วเหลือง กากถั่วลิสง กาก
 เมล็ดฝ้าย กากมะพร้าว

อาหารที่ให้พลังงาน ไคแก่พวกคาร์โบไฮเดรท ซึ่งไคจากปลาย
 ข้าว ข้าวโพค ข้าวฟ่าง รำข้าว มันสำปะหลัง

พืชอาหารสัตว์ ไคจากใบกะดิน หญ้าพืชต่าง ๆ

นอกจากนี้ไคแก่ พวกพืชอาหารหมัก เช่น ข้าวโพคหมักทั้งต้น และผัก
 เป็นต้น

¹ ภรณ์ โอฬาริกชาติ "การให้อาหารแม่สุกร" วารสารปศุสัตว์ 4
 (สิงหาคม 2520) : 31 - 34

แร่ธาตุและวิตามินต่าง ๆ แร่ธาตุและวิตามินมีความจำเป็นต่อการเจริญเติบโตของสุกรซึ่งจำเป็นจะต้องใช้เลี้ยงสุกร เพื่อช่วยให้ระบบและอวัยวะของสุกรทำหน้าที่โดยปกติ เช่น วิตามิน A วิตามิน D และ B12 เป็นต้น

นอกจากพวกอาหารต่าง ๆ ข้างบนนี้แล้ว เพื่อให้การเจริญเติบโตของสุกรเป็นไปอย่างรวดเร็ว จำเป็นจะต้องมีการให้สารปฏิชีวนะ และอาหารเสริมแก่สุกรอีกด้วย

สารปฏิชีวนะ คือ สารที่ผลิตขึ้นจากจุลินทรีย์ และใช้เป็นยารักษาโรค แต่เนื่องจากมีคุณภาพช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้อาหารให้เกิดประโยชน์มากขึ้น นอกเหนือจากการยับยั้งหรือทำลายจุลินทรีย์ที่เป็นพิษต่อร่างกายของสุกร จึงมีผู้นำสารปฏิชีวนะหลายชนิด เช่น Terramycin Aureomycin และ Pennicilin มาใช้กับสุกร เพื่อช่วยลดโรคดำได้ในสุกรให้น้อยลง

สำหรับอาหารเสริมที่ไม่ใช่ปฏิชีวนะนั้นมีทั้งที่เป็นพวกแร่ธาตุและสารเคมีต่าง ๆ ที่นิยมใช้กันมากได้แก่ ทองแดง (Copper) สารหนู (Arsenic) แต่ทั้งสารปฏิชีวนะและอาหารเสริมพวกทองแดงและสารหนูนี้นี้ การให้จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของทางราชการ เพราะอาจจะเป็นพิษภัยแก่ผู้บริโภค สำหรับประโยชน์และข้อเสียของสารปฏิชีวนะและอาหารเสริมพอสรุปได้ดังนี้คือ

1. สารปฏิชีวนะแต่ละชนิดให้ผลแตกต่างกัน การใช้ปฏิชีวนะหลายชนิดรวมกันให้ผลดีกว่าใช้เพียงชนิดเดียว
2. สารปฏิชีวนะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการให้อาหารสุกรที่ขึ้นประมาณ 5 %
3. สารปฏิชีวนะช่วยเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตได้ประมาณ 5% - 20 %
4. สารปฏิชีวนะช่วยลดการเป็นโรคดำได้ เพิ่มความแข็งแรงให้แก่สุกรลดปริมาณลูกสุกรแคะ และเปอร์เซ็นต์ตายของลูกสุกร
5. สารปฏิชีวนะช่วยลดอาหารเสริมโปรตีนในให้น้อยลง
6. การให้สารปฏิชีวนะให้ผลมากที่สุดในระยะแรกของการเจริญเติบโตของ

ของลูกสุกร ดังนั้นการใช้ควรเริ่มตั้งแต่ลูกสุกรหยานนม

7. การใช้สารปฏิชีวนะร่วมกับวิตามิน ทำให้ได้ผลดีกว่าการใช้สารปฏิชีวนะแต่เพียงอย่างเดียว เช่น วิตามินบี 12 ช่วยเร่งให้สุกรโตเร็วถึง 15.6% แต่การใช้สารปฏิชีวนะอย่างเดียวโตขึ้นเพียง 11 % เป็นต้น

8. การใช้สารปฏิชีวนะจะให้ผลดีมากขึ้นหรือน้อยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและสภาพของการเลี้ยงสุกร ถ้าสภาพของฟาร์มค่อนข้างเลวจะให้ผลดีกว่าการเลี้ยงและสภาพของฟาร์มที่ดีอยู่แล้ว

9. สารปฏิชีวนะมีผลโดยตรงต่อสัตว์ และปฏิกิริยาต่อจุลินทรีย์ในทางเดินอาหารของสัตว์ เช่น ช่วยเพิ่มจุลินทรีย์ช่วยในการผลิตวิตามินบางชนิด และลดจำนวนจุลินทรีย์ที่ให้อาหารในลำไส้

10. การใช้สารปฏิชีวนะในระดับสูงช่วยในการป้องกันและรักษาโรคได้ แต่การใช้เป็นอาหารเสริมไม่ควรใช้ในระดับสูง เพราะอาจจะเป็นอันตรายแก่สัตว์และมนุษย์ เพราะสารพวกนี้สัตว์สามารถเก็บสะสมไว้ได้

11. การใช้ทองแดง หรือคอปเปอร์ซัลเฟตในระดับ 1 ก.ก. ต่ออาหาร 1 ตัน ช่วยให้การใช้อาหารดีขึ้น 9.7 % ความเจริญเติบโตดีขึ้น 7.9 %

12. สารหนูที่ใช้คือ Sodium Arsenilates ประมาณ .005 % - 0.01 % ช่วยเพิ่มความเจริญเติบโตประมาณ 11 %

การคำนวณสูตรอาหาร ในการให้อาหารแก่สุกร ผู้เลี้ยงควรยึดหลักดังต่อไปนี้คือ

1) เลือกใช้อาหารที่ราคาถูก แต่มีคุณภาพ และหาได้ง่าย โดยเฉพาะอาหารหลักคือ พวกรูบไฮเครท ซึ่งมีให้เลือกและใช้ทดแทนกันได้หลายชนิด อาหารบางชนิดก็ถูกในบางฤดูกาล และแพงในบางฤดูกาล ดังนั้นจึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสม จะช่วยลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลงได้

2) การผสมอาหารตามขนาดและประเภทของสุกรที่เลี้ยงคือ ไม่ให้อาหารเกินความต้องการ ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ประการที่สำคัญคือ

ทำให้คนทุพการฉิตต่ำลง

3) เลือกอาหารที่อาจนำมาใช้เป็นส่วนผสม หรือเลี้ยงสุกรได้โดยอาหารบางอย่างเก็บไว้นานก็ทำให้เสื่อมคุณภาพ ดังนั้นจะต้องกะปริมาณที่จะชื้อมาใช้แต่ละคราวในจำนวนที่เหมาะสม

4) รสและสารเป็นพิษ อาหารบางชนิดสุกรชอบกิน บางชนิดไม่ชอบกิน จึงควรจะต้องศึกษาควย นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงสารพิษที่จะทำให้การองอาหารต่ำลงเป็นต้น

5) อาหารที่ทำขึ้น ควรมีคุณภาพของโภชนะชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีประโยชน์สูงสุดต่อการเจริญเติบโตของร่างกายสุกร

ตารางที่ 3

ระดับส่วนผสมของอาหารตามขนาดและประเภทของสุกรที่เลี้ยง

	โปรตีนใน สูตรอาหาร	อัตราส่วนผสมของอาหาร (%)				
		อาหาร แปง	พืชอาหาร สัตว์	โปรตีนจาก สัตว์	โปรตีนจาก พืช	แร่ธาตุและ เกลือ
แม่สุกรอุมทอง	13-15%	60-75	15-30	5-6	4-6	0
แม่สุกรเลี้ยงลูก	13-15%	73-75	15	6	4-6	0
สุกรขุน						
น.น. ต่ำกว่า						
20 ก.ก.	22-24	60-70	0-5	0-5	8.5-35	0.5-2.0
21-35 ก.ก.	18-20	75	3-5	5-7	10-20	1.5
36-60 ก.ก.	16	80	5	5-10	10-15	1.5
61-100ก.ก.	14	85	5	5	6	1.5

ที่มา: - ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ นครปฐม

3. โรคและการป้องกันโรค

ผู้เลี้ยงสุกรส่วนใหญ่มักมองข้ามเรื่องการป้องกันโรคและพยาธิต่าง ๆ โดยจะใช้วิธีแก้ไขตอนที่เกิดโรคขึ้นมาแล้ว ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียอย่างมากมาย เพราะบางครั้งโรคที่สุกรเป็นอาจจะเป็นโรคติดต่ออย่างร้ายแรง ซึ่งระบาดในฟาร์มเลี้ยง และอาจจะแก้ไขไม่ทัน ทำให้สุกรล้มตายเป็นจำนวนมาก และผู้เลี้ยงก็ประสบผลขาดทุนในที่สุด นอกจากนี้ยังอาจจะระบาดไปยังสุกรของผู้เลี้ยงคนอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน ดังนั้นเรื่องโรคและพยาธิของสุกรเหล่านี้ควรจะได้มีการป้องกันไว้ตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีแก่ทุกฝ่าย ทั้งตัวผู้ผลิตเอง และผู้ผลิตอื่น ๆ รวมทั้งผู้บริโภค เพราะการฉีดสุกรที่ปราศจากโรคจะอำนวยความสะดวกไปถึงผู้บริโภค เพราะโรคบางโรคของสุกรอาจติดต่อถึงผู้บริโภคได้ และนอกจากนี้เมื่อการฉีดสุกรที่ปราศจากโรคยอมเป็นที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศ ดังนั้นก็จะทำให้ประเทศไทยสามารถส่งสุกรออกจำหน่ายได้มากขึ้น ทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นต้น

โรคติดต่อที่สำคัญของสุกร

1) โรคแอนแทรกซ์ เป็นโรคระบาดที่ร้ายแรง เกิดจากเชื้อ *Bacillus Antracis* ซึ่งมีพิษมาก จะทำให้สุกรตายอย่างรวดเร็ว วิธีป้องกันคือฉีดวัคซีนให้แก่สัตว์ในฝูงที่เกิดโรค และซากสัตว์ที่ตายควรจะทำลายหรือฝังให้ลึก และรักษาความสะอาดอื่น ๆ ภายในฟาร์ม เช่น พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อ เป็นต้น

2) โรคปากและเท้าเปื่อย เป็นโรคระบาดที่ติดต่ออย่างรวดเร็วของสุกร สามารถเกิดขึ้นได้โดยไม่เลือกฤดูกาล โรคนี้ยังไม่มีวัคซีนป้องกัน จึงเพียงควบคุมไม่ให้โรคระบาดหนัก การรักษาการดูแลสุขภาพที่ดีภายในฟาร์ม จึงเป็นสิ่งสำคัญควรแยกสัตว์ที่ไม่ป่วยออกโดยเร็ว แล้วใช้ยามาเช็ดชำระล้างรอบบริเวณที่สัตว์ป่วย ควบคุมพาหะที่จะทำให้เชื้อโรคระบาดเป็นต้น

3) โรคอหิวาต์สุกร เป็นโรคระบาดรุนแรงและรวดเร็วของสุกร โดยเฉพาะเกิดจากไวรัส ระบาดได้ทั้งทางสัมผัส หรือทางอุจจาระ ปัสสาวะของสัตว์ป่วย อาการของโรคนี้จะมีไข้สูงก่อน ต่อมามีอาการหนาวสั่น ท้องผูกแต่ระยะหลัง

ทองรวง ผิวหนังมีสีแดงและม่วง ตาขวม น้ำตาไหล เป็นต้น

การป้องกัน ทำได้โดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคให้สุกรทุกตัว พอพันธุ์ และแม่พันธุ์ควรฉีดวัคซีนซ้ำทุกปีและเอาใจใส่เรื่องความสะอาดให้มาก เป็นต้น

4) โรคทองรวงในลูกสุกร เป็นโรคที่มีปัญหาต่อการผลิตสุกรของประเทศไทยอย่างมากซึ่งบางปีระบาดทำให้ลูกสุกรตายเกือบทั้งครอก สำหรับสาเหตุของการเกิดโรคมียากมาย เช่น การขาดธาตุอาหาร เช่น เหล็ก วิตามิน หรือจากอาหารเป็นพิษ สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม เป็นต้น การรักษาต้องให้ยาปฏิชีวนะสำหรับการป้องกันต้องการจัดให้มีการสุขาภิบาลที่ดีในฟาร์ม

5) โรคแท้งติดคอในสุกร เป็นโรคที่มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตของสุกรอย่างมาก โดยทำให้เกิดการแท้งโคทุกระยะเวลาของการทอง ไม่ว่าจะเป็นได้รับเชื้อตอนระยะใด โดยได้รับเชื้อทางบาดแผลหรือจากการผสมพันธุ์ อาการจะทำให้แม่สุกรแท้งลูก หรือลูกคลอดออกมาแล้วตายหรือไม่แข็งแรง สุกรจะมีอาการอึกเสปในผนังมดลูก อัตราการผสมติดต่ำ นอกจากนี้ยังมีเชื้อในท่อนำเหลือง ไชกระดูก ไชสันหลัง สุกรมักมีอาการข้ออึกเสป บวมเสมอ การป้องกันก็ทำได้โดยการตรวจเลือดพอ - แม่พันธุ์ก่อนผสมปีละ 2 ครั้ง ถ้าพบสุกรเป็นโรคต้องกำจัดออกจากฟาร์มทันที

6) โรคพยาธิต่าง ๆ เช่นพยาธิไส้เดือน พยาธิเม็ดสาตุ ทริคิโนซัน เป็นต้น

โรคต่าง ๆ เหล่านี้เมื่อเกิดขึ้นกับสุกรในฟาร์มจำเป็นต้องมีการปรึกษาสัตวแพทย์โดยเร่งด่วน เพื่อทำการรักษา และป้องกันการระบาดต่อไป อย่างไรก็ตามการรักษารโรคเมื่อโรคเกิดขึ้นแล้วและพร้อมที่จะระบาดต่อไปนั้น เป็นเพียงการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ ทางที่ดีควรจะได้จัดให้มีการสุขาภิบาลที่ดีในฟาร์ม เพื่อป้องกันและควบคุมโรคต่าง ๆ เหล่านี้เสียก่อนที่โรคจะระบาดหรือเกิดขึ้นในฟาร์ม สำหรับหลักปฏิบัติในการควบคุมและป้องกันโรคติดคอในฟาร์มมีดังนี้คือ

1. ควรจัดให้มีโรงเรือนที่เลี้ยงสุกรแยกเป็นสัดส่วนต่างหาก ถ้าเลี้ยงน้อยตัวก็ทำคอกให้ทางบริเวณบ้านในบริเวณคอกป้องกันมิให้ผู้คนเข้าออกโดยไม่ได้

รับอนุญาตที่หน้าประตูควรมีบ่อ หรือภาชนะสำหรับใส่น้ำยาจุ่มเท้าป้องกันเชื้อโรค สำหรับฟาร์มขนาดกลางและขนาดใหญ่ ควรถือปฏิบัติดังนี้คือ

ก. บริเวณที่เลี้ยงสุกร ควรห่างจากที่พักอาศัยประมาณ 30 - 50 เมตร

ข. บริเวณที่เลี้ยงควรมีคอกเป็น 2 ตอน

1. บริเวณที่ใช้สำหรับงานบริการ เช่น โรงเก็บอาหาร ห้องอุปกรณ์ ห้องกักกันสัตว์ และจำหน่ายสัตว์ เป็นคน

2. บริเวณที่เลี้ยงสุกร เป็นบริเวณที่ใช้เลี้ยงสุกรเท่านั้น ไม่มีหน่วยงานอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง

ค. ควรมีการกั้นรั้วแต่ละบริเวณให้แยกเป็นสัดส่วนเพื่อป้องกันสัตว์ และคนเข้าไปพดุกพาดาน

ง. ควรมีบ่อน้ำยาสำหรับคน และยานพาหนะที่บริเวณประตูทั้ง 2 ตอน

จ. ถ้าสามารถจัดทำได้ ควรมีเครื่องแต่งกายเปลี่ยนสำหรับคนงานและผู้มาเยี่ยมชมหรือติดต่อธุรกิจ

2. การนำสัตว์เข้าและออกบริเวณที่เลี้ยงสุกร สุกรทุกตัวที่จะนำเข้ามาเลี้ยงในฟาร์ม ต้องตั้งข้อสงสัยไว้ในเรื่องโรคติดต่อ และพยาธิไวก่อน ดังนั้น ก่อนนำเข้าในฟาร์มควรกักสัตว์ไว้ที่คอกกักสัตว์อย่างน้อย 15 - 21 วัน เมื่อครบกำหนดจึงปฏิบัติดังนี้

1. ฉายพยาธิ

ฉีดวัคซีนป้องกันโรคอหิวาต์สุกร

พนหรืออามน้ายาฆ่าพยาธิ

ตรวจโรคแห่งติดต่อ

3. ควรจัดให้มีการตรวจโรคของสุกร และถือปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีป้องกันโรคต่าง ๆ เป็นระยะเพื่อป้องกันการเกิดของโรค โดยปรึกษาสัตวแพทย์ ซึ่งใน

ฟาร์มขนาดใหญ่ควรมีสัตวแพทย์คอยดูแลในเรื่องนี้เป็นประจำ

4. ทำความสะอาดบริเวณที่เลี้ยงสุกรโดยสม่ำเสมอ เช่น กำจัดมูลและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรคในบริเวณที่เกิดหมักหมม อาหารและน้ำที่ใช้เลี้ยงสุกรควรจะมีใจใควาต้องสะอาดปราศจากเชื้อโรคเป็นต้น

4. การจัดวางผังฟาร์มที่ดี โรงเรือนที่ใช้เลี้ยงสุกรของเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นแบบง่าย ๆ ไม่ไค่คำนึงถึงการก่อสร้างให้ถูกหลักวิชาการ ซึ่งความจริงแล้วการวางผังฟาร์มและสร้างโรงเรือนให้ถูกต้องตามหลักวิชาการนั้น ย่อมอำนวยความสะดวกให้หลายอย่าง เช่น

1. ทำให้ฟาร์มเป็นระเบียบเรียบร้อยสามารถใช้น้ำที่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด คือสามารถเลี้ยงสุกรได้มากตัวต่อปีของเนื้อที่แต่ละหนึ่งตารางเมตร

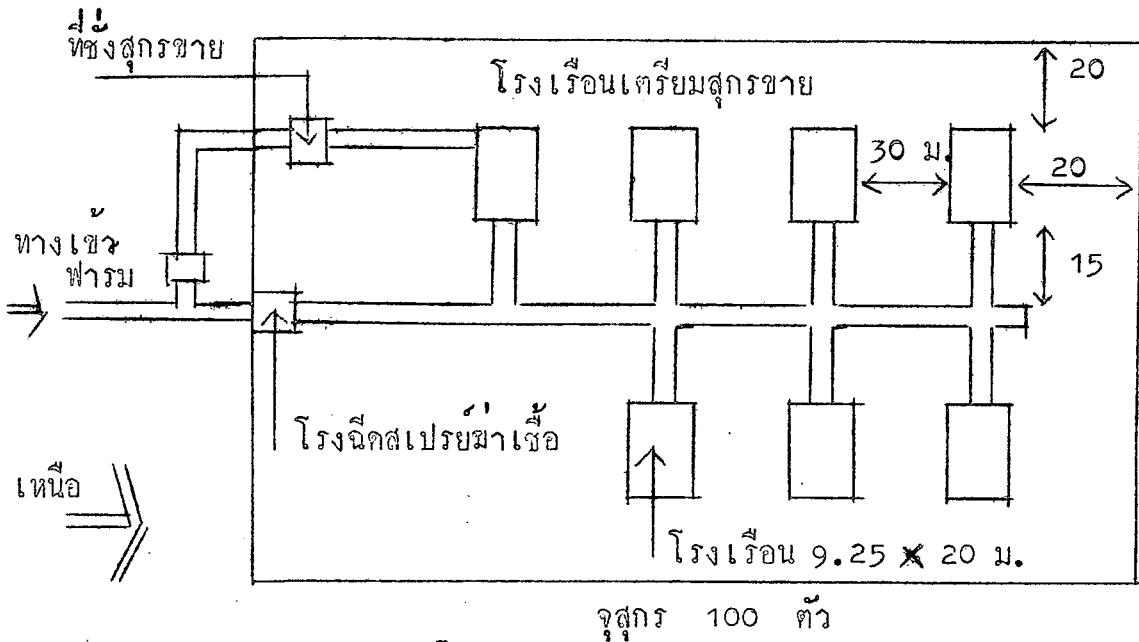
2. ทุนแรงงาน เพราะผังการก่อสร้างและจัดแบ่งคอกที่ถูกตองจะทำให้การเลี้ยงดู การให้อาหาร การทำความสะอาด เป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นการทุนแรงงาน ซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตอย่างหนึ่ง

3. การสร้างโรงเรือนที่ถูกตองมีการระบายอากาศที่ดีจะทำให้สุกรสุขภาพดี เจริญเติบโตตามปกติ อัตราการตายน้อย

4. ง่ายต่อการป้องกันโรคระบาด

5. ตารางผังฟาร์ม และการสร้างโรงเรือนที่ถูกตองจะทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ

ตัวอย่างแผนผังฟาร์มที่เลี้ยงสุกรขุน

สถานที่ก่อสร้างโรงเรือน ผู้เลี้ยงควรพิจารณาดังต่อไปนี้คือ

1. บริเวณที่ก่อสร้างโรงเรือนควรเป็นที่ดอน น้ำไม่ท่วม ถ้าเป็นที่ลุ่ม ควรแก้ไขโดยยกพื้นหรือถมดินให้สูง และควรหาทางแก้ไขปัญหการระบายน้ำ และกำจัดสิ่งโสโครก

2. บริเวณที่เลี้ยงสุกร ควรห่างไกลจากชุมชน ตลาดและเป็น บริเวณที่กว้างขวางเพื่อวางแผนขยายกิจการในอนาคตได้ควย

3. โรงเรือนจะต้องมีการระบายอากาศอย่างดี เพราะถ้าโรงเรือน ี่มีอากาศถ่ายเทไม่ดี จะทำให้ร้อนอบอ้าว และทำให้สุกรเครียด กินอาหารน้อย กินน้ำมาก เจริญเติบโตช้า นอกจากนี้ยังทำลายสุขภาพสุกร คือทำให้สุกรหอบ ซึ่ง ทำให้อ่อนแอ เกิดโรคได้ง่าย

4. ขนาดของโรงเรือนแต่ละโรงเรือน และคอกแต่ละคอกที่จะบรรจุ สุกรขุนนั้น ควรจะพอดีกับจำนวนสุกรขุน ไม่ควรบรรจุสุกรขุนมากเกินไป ทำให้

เกิดการแย่งอาหาร กัดกัน เขี่ยบกกัน เป็นต้น และพื้นคอกควรจะมีลวดตา
เอียง โดยลวดเอียงไปทางคานระบายมูลสุกรเพื่อป้องกันมิให้พื้นคอกเปียกและอยู่
เสมอ

5. ชนิดของโรงเรือน ควรจัดแบ่งตามประเภทของสุกรที่เลี้ยง เช่น
โรงเรือนคลอด โรงเรือนแม่เลี้ยงลูก โรงเรือนลูกสุกรและโรงเรือนสุกรขุน
โรงเรือนแม่สุกร โรงเรือนพ่อสุกร เป็นต้น

6. ภายในคอกแต่ละคอก ต้องมีที่กินอาหารและน้ำอย่างพอเพียง ที่
กินอาหารจะเป็นรางแบบอัตโนมัติ (self - feeder) ซึ่งสามารถใส่อาหาร
ให้หมูกินได้ถึง 2 - 3 วัน โดยปล่อยอาหารให้ไหลลงมาที่กินอาหาร อาหารไม่
หกหล่น ส่วนที่กินน้ำก็ควรเป็นหัวจับแบบอัตโนมัติ ถือว่าทำเป็นราง ซึ่งจะทำให้
น้ำสะอาดอยู่เสมอ

การทำบัญชีและระเบียบประวัติสุกร

การบันทึกรายการความจำต่าง ๆ เป็นต้นว่าการทำระเบียบประวัติของ
สุกรตลอดจนการทำบัญชีเพื่อทราบรายได้และรายจ่ายของฟาร์มนับว่ามีความสำคัญ
อย่างยิ่งต่อการบริหารฟาร์มของผู้เลี้ยงสุกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลี้ยงแบบ
การค้าเพราะการทำประวัติและการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ไม่ใช่เพียงแต่จะทำให้
เกษตรกรได้รู้ถึงกำไรขาดทุนที่แท้จริงที่เกิดขึ้นว่าจะเป็จำนวนเท่าใดเท่านั้น
แต่การทำระเบียบประวัติจะทำให้เราทราบถึงขอบกพร่องต่าง ๆ ในวิธีการเลี้ยง
ซึ่งสามารถจะนำมาใช้ปรับปรุงเทคนิคในการเลี้ยงเพื่อให้ได้ผลได้สูงขึ้น ต้นทุน
การผลิตต่ำลง ตลอดจนระยะเวลาที่ใช้ในการเลี้ยงลดลง สามารถส่งสุกรออกสู่
ตลาดได้ในเวลาเร็วขึ้น เป็นต้น แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายว่า โดยทั่วไป
เกษตรกรของไทยยังมองไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นในอันที่จะทำการบันทึก
ต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้น ยังคงจะเลยในเรื่องนี้ไปเสีย

โดยทั่วไปบันทึกต่าง ๆ ที่ฟาร์มควรจะทำให้มีขึ้นมีดังต่อไปนี้คือ

1. บัญชีต่าง ๆ ที่จะใช้บันทึกข้อมูลตามหลักบัญชี คือ บัญชีทรัพย์สิน

ต่าง ๆ ของฟาร์ม บัญชีขายสุกร บัญชีรายไครายจ่ายของฟาร์มต่าง ๆ ฯลฯ เป็นต้น

2. ระเบียบประวัติของสุกร เช่น ระเบียบประวัติการผลิตของแม่สุกร ระเบียบประวัติลูกสุกร ระเบียบประวัติการผสมพันธุ์ของพ่อ - แม่สุกร ระเบียบประวัติสุขภาพการดูแลรักษา ตลอดจนอัตราการเจริญเติบโตของสุกร เป็นต้น

บัญชีและระเบียบประวัติที่ควรทำ

เนื่องจากวัตถุประสงค์โดยทั่วไป ในการทำบัญชีและระเบียบประวัติ นั้น ก็เพื่อให้อยู่เย็นได้ทราบถึงข้อมูลรายไครายจ่าย และกำไรขาดทุนที่เกิดขึ้นในฟาร์มของเกษตรกรรวมทั้งข้อมูลอื่นเพื่อประโยชน์ทางการวิเคราะห์วิธีการดำเนินงาน และค้นหาข้อบกพร่องในการบริหาร เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสุกรของพ่อ - แม่พันธุ์แต่ละตัว ต้นทุนการผลิต อัตราการเจริญเติบโต จำนวนวันที่ต้องใช้ในการเลี้ยง จนสามารถส่งสุกลูกได้ เป็นต้น ส่วนรายละเอียดที่ควรจะทำ เช่น บัญชีควรจะมีบัญชีอะไรบ้างหรือควรจะทำระเบียบประวัติอะไรบ้างมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับขนาดและชนิดของฟาร์ม ตลอดจนความต้องการข้อมูลของผู้บริหารฟาร์มแห่งนั้น แต่ข้อที่พึงจะนำมาใช้ในการพิจารณาในการจัดทำข้อมูลก็คือ ข้อมูลนั้นควรเป็นข้อมูลที่ที่สามารถอ่าน แปลความหมายและเข้าใจได้โดยง่าย และสามารถนำไปวิเคราะห์หาความจริงได้ค่อนข้างแน่นอน ซึ่งการเก็บข้อมูลนั้นบางครั้งจะต้องอาศัยเวลานาน จึงจะสามารถวิเคราะห์ออกมาแล้วได้ผลที่แน่นอนได้ สำหรับแบบฟอร์มนั้นผู้เลี้ยงอาจจัดทำขึ้นเองได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตนต้องการทราบ

บัญชีต่าง ๆ ที่เกษตรกรควรจัดทำขึ้นในฟาร์มมีดังนี้

1. บัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
2. บัญชีรายรับ - รายจ่าย
3. บัญชีวัสดุ - ครุภัณฑ์ต่าง ๆ
4. บัญชีสรุปผลรายไครายจ่าย

ส่วนระเบียบประวัติต่าง ๆ ที่ควรจัดทำมีดังนี้

1. ระเบียบประวัติการผลิตของแม่ - พ่อพันธุ์สุกร
2. ระเบียบประวัติลูกสุกร
3. ระเบียบประวัติการผสมพันธุ์ของพ่อ - แม่สุกร
4. ระเบียบประวัติสุขภาพและการรักษาพยาบาล
5. ระเบียบประวัติอัตราการเจริญเติบโตของสุกร และประสิทธิภาพการให้อาหารในระยะต่าง ๆ เป็นต้น

การเตรียมเก็บข้อมูล

การเตรียมเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการทำระเบียบประวัติ และการคำนวณหาต้นทุนการผลิต เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเลี้ยงสุกรให้ดีขึ้นนั้น เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ผู้เลี้ยงควรจะจัดทำ สำหรับวิธีการเตรียมเก็บข้อมูลมีดังนี้

1. การทำเครื่องหมายที่ตัวสุกร สุกรแต่ละตัวควรมีชื่อหรือเบอร์เพื่อสะดวกในการเก็บข้อมูลต่าง ๆ เช่นข้อมูลเกี่ยวกับการให้อาหาร อัตราการเจริญเติบโตคือจำนวนน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นของแต่ละตัว หรือข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผลิตผลของแม่สุกร เช่นจำนวนลูกที่คลอดคอคอรอก เป็นต้น ซึ่งการให้เบอร์แก่สุกรนี้จะทำโดยการทำเครื่องหมายบนตัวของสุกร ซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้วิธีการตัดใบหูแทนการเขียนเป็นตัวเลข หรือใช้วิธีสักบนลำตัวก็ได้ การให้เครื่องหมายนี้ควรจะทำเมื่อแรกคลอด

2. การชั่งน้ำหนัก น้ำหนักสุกรมีความสำคัญมากในอันที่จะนำมาใช้ในการคำนวณหาอัตราการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพในการให้อาหาร การชั่งน้ำหนักอาจจะทำทุก ๆ สัปดาห์ หรือสองสัปดาห์ หรือทุกระยะเวลาที่ต้องการทราบ แต่อย่างไรก็ตามระยะเวลานี้ควรจะปรับให้เหมาะสม เพราะถ้าเราชั่งน้ำหนักถี่เกินไปจะทำให้สุกรเกิดความเครียดได้ ซึ่งอาจเป็นผลเสีย

3. บันทึกลักษณะต่าง ๆ ของสุกร รวมทั้งข้อมูลเพื่อนำมาใช้ปรับปรุง

การเลี้ยง เช่น จดบันทึกการสืบพันธุ์ การเจริญเติบโต การเลี้ยงดู ซึ่งจะ
สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้ในการคัดเลือกสุกร เพื่อให้ได้ลักษณะที่มี
ประโยชน์ทางคานเศรษฐกิจได้ เช่น ลักษณะและอัตราการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพ
ภาพการให้อาหาร ความสามารถในการเลี้ยงดู เป็นต้น

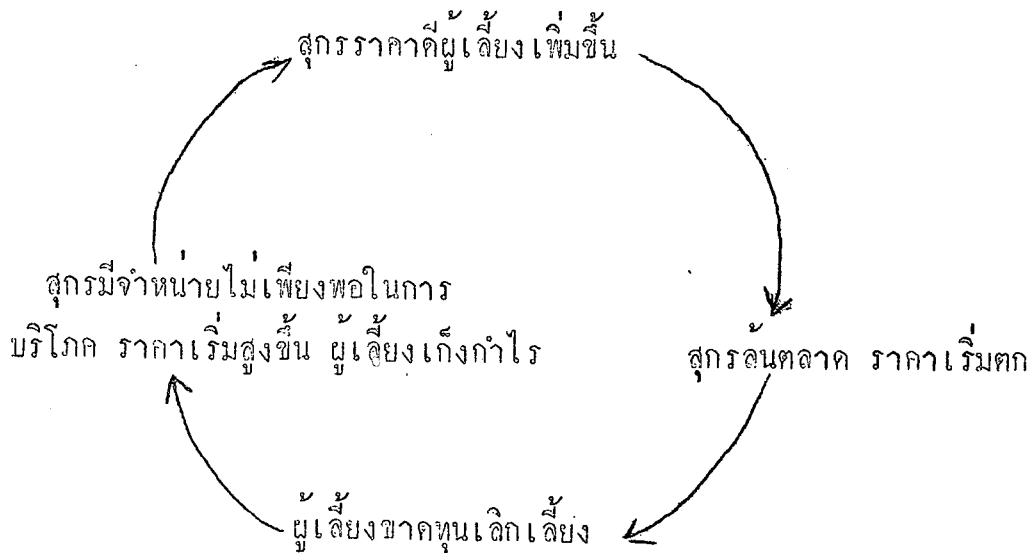
$$\text{อัตราการเจริญเติบโตต่อวัน} = \frac{\text{น้ำหนักสุดท้าย} - \text{น้ำหนักยามม}}{\text{จำนวนวัน(อายุสุดท้าย - อายุยามม)}}$$

$$\text{ประสิทธิภาพการให้อาหาร} = \frac{\text{จำนวนอาหารที่สุกรบริโภค}}{\text{น้ำหนักสุกรที่เพิ่มขึ้น}}$$

การผลิตสุกรในประเทศไทย

การผลิตสุกรในปัจจุบันของประเทศไทยได้รับการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าขึ้น
กว่าเดิมมาก เพราะเนื้อสุกรเป็นอาหารโปรตีนหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งของคนไทย
ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น การเลี้ยงสุกรก็ได้รับการพัฒนาจากการเลี้ยงแบบผลิตผล
พลอยได้ของครอบครัวมาเป็นการเลี้ยงแบบการค้า ก็มีการลงทุนเพื่อเลี้ยงและส่ง
ออกสู่ตลาดขายโดยเฉพาะ ซึ่งจากผลของการสำรวจของกองเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพ.ศ. 2517 ปรากฏว่าฟาร์มที่เลี้ยงสุกรแบบการค้า
คิดแล้วเป็นร้อยละ 13.11 ของสุกรทั้งประเทศและในพ.ศ. 2521 ได้เพิ่มขึ้นเป็น
ร้อยละ 13.74 และจำนวนผลิตผลที่ได้จากการเลี้ยงแบบการค้าได้เพิ่มจากพ.ศ.
2517 ซึ่งมีจำนวน 460,996 ตัวมาเป็น 648,797 ตัวในพ.ศ. 2521 ซึ่งนับว่า
เพิ่มขึ้นในจำนวนที่ค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมองเห็นความสำคัญในการ
เลี้ยงแบบการค้ามากขึ้น ซึ่งการเลี้ยงแบบการค้านี้ควรอย่างยิ่งที่จะได้รับการพัฒนา
มากกว่านี้ เพราะว่าถ้ามีการเลี้ยงแบบการค้ามากกว่าการเลี้ยงแบบชาวบ้านแล้ว
ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญในอันที่จะสามารถควบคุมปริมาณผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการ
การในเนื้อสุกรของผู้บริโภคได้ในอนาคต เพราะเท่าที่ผ่านมาปรากฏว่าการเลี้ยง

สุกรนั้นกระจายอยู่ทั่ว ๆ ไปในครอบครัวเกษตรกรเกือบทุกครัวเรือน ทำให้เกิด
 ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ เพราะปริมาณผลิตของสุกรแต่ละปีจะมากขึ้นเพียง
 ใดขึ้นอยู่กับความพอใจของ เกษตรกรผู้เลี้ยง ซึ่งข้อมูลในการตัดสินใจของเกษตร
 กรก็คือราคาสุกรมีชีวิตในท้องตลาดซึ่งจะนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจ กล่าว
 คือช่วงใดที่ราคาสุกรในท้องตลาดราคาสูงขึ้น ทำให้ผู้เลี้ยงมีกำไรทุกคนก็จะมีกา
 รขยายการผลิตกันอย่งเต็มที่ เพราะคาดคะเนว่าจะเกิดกำไรอย่างมากจนกระทั่ง
 ทำให้ในระยะเวลาต่อมาจำนวนสุกรมีต้นตลาด เป็นเหตุให้ราคาสุกรตกต่ำลง
 เรื่อย ๆ จนกระทั่งรายได้ไม่คุ้มต้นทุน เกษตรกรที่ลงทุนน้อยก็จะเลิกเลี้ยงไป
 ยกเว้นฟาร์มขนาดใหญ่ซึ่งลงทุนทางค่านาวรรู้ตัวไว้มากจึงยังคงหาทางพยุงกิจการ
 ให้คงอยู่ต่อไป ส่วนเกษตรกรที่ลงทุนน้อยนั้นมีจำนวนมาก แม้ว่าแต่ละคนจะเลี้ยง
 ไม่กี่ตัว แต่เมื่อรวมกันหลาย ๆ คนก็จะทำให้จำนวนสุกรลดลงได้อย่างมากในช่วง
 ต่อมา เมื่อสุกรขาดแคลนก็จะทำให้ราคาสูงขึ้นอีก ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกร
 หันมาเลี้ยงกันอีกอย่างมากมายอย่างนี้เรื่อยไป จึงก่อให้เกิดปัญหาอย่างมากใน
 ทางด้านการผลิตและการตลาดสุกร โดยวงจรแต่ละระยะจะกินเวลาประมาณ
 3 - 5 ปี

รูปวัฏจักรการเลี้ยงสุกร

สำหรับปริมาณการผลิตสุกรทั้งหมดในประเทศไทยตั้งแต่พ.ศ. 2510 ถึง พ.ศ. 2521 มีดังนี้

ปี	สุกรทั้งหมด(ล้านตัว)
2510	4.221
2511	4.503
2512	4.806
2513	5.132
2514	3.883
2515	3.892
2516	4.460
2517	3.516
2518	3.221
2519	3.019
2520	4.126
2521	5.363

ที่มา: กองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จากสถิติการผลิตสุกรเราจะเห็นว่าตั้งแต่พ.ศ. 2510 เป็นต้นมาจนถึง พ.ศ. 2519 การผลิตสุกรเป็นคลื่นวัฏจักรกล่าวคือเพิ่มขึ้นและลดลงในพ.ศ. 2510 เพิ่มขึ้นและมาลดในพ.ศ. 2514 และเพิ่มมากขึ้นเมื่อพ.ศ. 2520 เนื่องจากราคาสุกรคึกขึ้น ซึ่งการลดลงและเพิ่มขึ้นของปริมาณการผลิตเกิดขึ้นจากผู้ลดรายย่อยเป็นส่วนใหญ่ ตามที่โลกกล่าวมาแล้วว่าเป็นปัญหาสำคัญยิ่งในการควบคุมปริมาณผลิตในอนาคต

สำหรับบริษัทฟาร์มโคราช จำกัด ซึ่งเป็นฟาร์มที่ผู้เขียนใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นจริง เริ่มก่อสร้างในราวเดือน

เมษายน พ.ศ. 2517 โดยมีทุนดำเนินการขั้นต้น 500,000 บาทถ้วน และเริ่ม
 ควบกิจการเลี้ยงสุกรขุนอยู่ 100 ตัวจดทะเบียนเป็นบริษัทในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2518
 โดยมีทุนจดทะเบียน 2,000,000 บาท และมีเงินทุนในการดำเนินงานจากเงินกู้
 อีกประมาณ 2,000,000 บาท โดยธนาคารแห่งประเทศไทยสาขาภาคตะวันออก
 เชียงเหนือ จังหวัดขอนแก่นได้ให้ความสนใจในการดำเนินงานของบริษัทฟาร์ม
 โคโรรา และให้กู้ยืมเงินจากธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขานครราชสีมาในอัตรา
 ดอกเบี้ยที่ต่ำ ปัจจุบันฟาร์มโคโรราได้ขยายการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น โดยมี
 การเลี้ยงสุกรภายในโรงเรือนเนื้อที่ 30 ไร่ มีสุกรพันธุ์ 350 ตัว สุกรเนื้อ 300
 ตัว ลูกสุกร 500 ตัว ซึ่งผลิตผลสุกรและลูกสุกรจากบริษัทฟาร์มโคโรราได้นำออก
 จำหน่ายในจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์

สถิติการจำหน่ายของบริษัทฟาร์มโคโรรา

ปีบัญชี	สุกรเนื้อ(ตัว)	จำนวนน้ำหนัก(ก.ก.)	ลูกสุกร (ตัว)
1 ส.ค. 18-31 ก.ค. 19	731	78,508	205
1 ส.ค. 19-31 ก.ค. 20	423	38,576	1,491
1 ส.ค. 20-31 ก.ค. 21	928	95,159.5	1,384
1 ส.ค. 21-31 ก.ค. 22	925	95,440	2,299